

Vådservietter er handy og egner sig godt til at vaske små børn med i en snæver vending. Men de indeholder stoffer, der går gennem huden, og som har biologiske virkninger. Måske er en våd klud bedre.

Foto: C. Christophersen, 2004.

Vådservietter til sart og følsom hud

Vådservietter bruges mest til babyer og små børn og de indeholder ikke kun vand. Deklarationen over indholdsstoffer kræver mere end et indgående kendskab til kemi for at kunne vurderes, men nogle har stærke biologiske virkninger

Af Carsten Christophersen, carsten@kiku.dk

Deklarationer på produkter hjælper forbrugerne til at vælge mellem forskellige tilbud. Det kræver, at deklARATIONERNE er forståelige, men det krav er sjældent opfyldt. Selv med en højere uddannelse i kemi og adgang til den naturvidenskabelige litteratur kan det være en drabelig opgave at finde ud af, hvad et simpelt produkt indeholder, og hvilke risici der er ved brugen.

Vådservietter, der mest bruges til små børn, forventes at være ekstra omhyggeligt kontrollerede, fordi uønskede virkninger på netop denne sårbare gruppe kan følge personen resten af livet. I denne artikel eksemplificeres kravet til en mor, der ønsker at beskytte sit barn så godt som muligt mod kemiske skader.

Symboler for den indviede

Deklarationen på Unique Vådservietter uden parfume lyder:

Materialer: Servietter af rayon og polyester. Væske af aqua, propylene glycol, polysorbate 20, aloe barbadensis, cetrimonium bromide, methyl-paraben, sorbic acid, disodium cocoamphodiacetate, 2-bromo-2-nitrapropane-1,3-diol, disodium phosphate og citric acid. Papirvægt 47 g/m² (der er ikke papir i produktet). Uden blegning. Bedst før A 27.05.06.

Der er desuden to symboler, et der, letforståeligt, advarer mod at smide servietter i toilettet og et symbol med tallet 07 inden i en trekant.

Deklarationen er en blanding af dansk og engelsk. Især kan det undre, at alle navne på kemikalier er på engelsk, dog

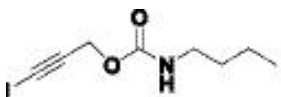
undtagen aloe barbadensis, der utvivlsomt betyder *Aloe barbadensis* og undtagen trykfejlen i nitropropan. Det er uvist, hvad aloe barbadensis står for, er det *Aloe*-planten, der er tilsat? Eller er det et udtræk af planten? Og i givet fald hvilket udtræk? Der er heller ikke angivelser af mængder.

Indhold på dansk

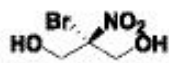
Dinatriumhydrogenphosphat og citronsyre sikrer en passende surhedsgrad, men virkningen af resten er ikke umiddelbart gennemskuelig. Rayon er en syntetisk fiber ligesom polyester, de erstatter papir. Propylenglycol er 1,2-propandiol. Polysorbat 20 er en polymer sammensat af ethylenglycol i etherbinding til laurylalkohol. Cetrimoniumbromid er *N,N,N*-trimethylhexadecylammoniumbromid. Methylparaben er 4-hydroxybenzoesyremethylester. Sorbinsyre er *trans,trans*-2,4-hexadiensyre. Dinatrium-cocoamphodiacetat er ikke nævnt i Chemical Abstracts. Men på internettet kan man finde en formel, der antyder, at der er tale om dinatriumsaltet af kvaternære ammoniumbaser med to carboxymethyl- og to alkylgrupper. Alkylkæderne stammer fra kokosolie. 2-bromo-2-nitropropan-1,3-diol er et antibiotikum, der bruges i kosmetik.

Pas på!

Der har været kritik af indholdet af kemikalier i vådservietter. Kritikken har især gået på et indhold af iodopropynylbutylcarbamate, der kan optræde som allergen, og hvor undersøgelser

Iodopropynyl butylcarbammat

2-bromo-2-nitropropan-1,3-diol

Begge forbindelser virker ved at holde mikroorganismer i skak. Den første er et udmærket middel til at konservere træ og må ikke bruges i læbestifter.

over virkninger mangler. Det er så i dette tilfælde blevet erstattet af 2-bromo-2-nitropropan-1,3-diol. Der er få undersøgelser over de biologiske virkninger, men stoffet menes at fraspalte formaldehyd. Der er mistanke om, at det er giftigt i fordøjelseskanalen eller leveren, at det har giftvirkning i immunsystemet, og at det er giftigt for huden eller sanseorganerne. Når det smøres på huden af rotter, trænger 40% igennem og omdannes til mindst tre ukendte forbindelser. Det klassificeres som et stof med »høj miljøfarlighed«. Hvis man er overfølsom over for formaldehyd, skal man undgå stoffet.

Med en kemikers øjne ser begge stoffer kradsbørstige ud. De er begge halogenerede og indeholder reaktive grupper. Formentlig ville kun få kemikere udsætte børn for risikoen ved en påvirkning af så reaktive forbindelser.

Russisk roulette med parabener

Parabenerne er i søgelyset, især mht. spørgsmålet om de kan fremkalde brystkræft. De har en svag østrogeneffekt, og østrogen er hovedfaktoren ved udvikling af brystkræft. Den uhyggelige stigning i denne kræftform i de vestlige lande løber parallelt med anvendelsen af parabener (og andre stoffer med

østrogenvirkning) i et utal af produkter. Parabenerne er nu fundet i kræftvæv fra kvinder med brystkræft. I en oversigt over disse resultater konkluderes, at det ikke er bevist, at parabener fremkalder brystkræft, men forfatterne undrer sig over, at undersøgelser over stoffernes biologiske virkninger er mangelfulde, og de mener at i betragtning af den alvorlige mistanke, så burde de fjernes. Om ikke andet så for i det mindste at afkræfte mistanken. Samme forfatter undrer sig også over, at så almindelige stoffer ikke er undersøgt grundigt for langtidsvirkning. Der er mistanke om, at øget østrogen-niveau hos drengebørn kan resultere i sterilitet.

Kilder

Philip W. Harvey og David J. Everett *Journal of Applied Toxicology* 2004, Bind 24 side 1-4. Significance of the Detection of Esters of *p*-Hydroxybenzoic Acids (Parabens) in Human Breast Tumours.

Nyt navn: Danmarks Fødevareforskning

Danmarks Fødevare- og Veterinærforskning skifter navn til Danmarks Fødevareforskning.

Navneskiftet er sket ved overgangen til det nye Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender.

Danmarks Fødevareforskning's engelske navn vil fortsat være Danish Institute for Food and Veterinary Research. Tlf.numre, e-mail- og postadresser er uændrede, og hjemmesiden er stadig www.dfvf.dk

Så du os i Bella Centeret?

Check:	
Pipetterings automat fra	119.000,00
Vasker fra	21.500,00
Læser fra	32.500,00
ELISA systemer fra	200.000,00
Systemer OMA.	

WWW.LAT.SE
WWW.LAT.DK
WWW.LAT-INT.COM
info@lat-int.com
tlf 70237740

tlf 70238069
AAS-ICP
HPLC
GC

Kolonner
Filtre
Glas
Låg

